

Citation:

Markežič, T. (2021). Feminativi v frazemih slovenskega jezika. *Slavia Meridionalis*, 21, Article 2214. <https://doi.org/10.11649/sm.2214>

Tjaša Markežič

Prva gimnazija Maribor

<https://orcid.org/0000-0002-1369-5249>

Feminativi v frazemih slovenskega jezika

Frazeologija slovenskega jezika

Frazeologija v slovenskem jezikoslovju pomeni dvoje: je veda o frazeoloških enotah, hkrati pa je tudi skupek vseh frazeoloških enot (Toporišič, 1973–1974, s. 273). V slovenščini se je kot osnovna enota frazeologije uveljavil termin frazem; Keber ga v *Slovarju slovenskih frazemov* razlaga kot stalno besedno zvezo, katere pomen ni ali je samo delno ugotovljiv iz pomenov njegovih sestavin in ima praviloma stalno in samo omejeno spremenljivo sestavo. Za večino frazemov so značilni še slikovitost, ekspresivna funkcija in konotativni pomen, najpogosteje negativni (Fink Arsovski, 2006, s. 5).

Frazeologija v slovenskem jeziku dolgo ni bila upoštevana kot samostojna veda; še do konca petdesetih let 20. stoletja je bila obravnavana kot del besedotvorja, kar je razvidno iz pregleda slovenskih slovníc.¹ Za drugo polovico

¹ To dokazuje Erika Kržišnik (Kržišnik, 1988) s prikazom razvoja slovenske frazeologije. Najprej naj omenimo Gutsmanovo slovnico *Windische Sprachlehre* (1777) s kratko zbirko fra-

This work was supported by the Slovenian Ministry of Education, Science and Sport.

Competing interests: no competing interests have been declared.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2021.

20. stoletja je sicer pomemben *Slovar slovenskega knjižnega jezika*, vendar je glede na korenite družbene spremembe v devetdesetih letih in nagel razvoj medijev z vidika današnjega uporabnika gradivo zastarelo, a tudi pomanjkljivo (Gantar, 2001, ss. 207–211). Sicer pa je v tem obdobju izšlo precej, v glavnem večjezičnih, frazeoloških slovarjev. Kot edini enojezični slovar naj omenimo Kebrov *Slovar slovenskih frazemov* iz leta 2011 (poskusni zvezek 2003), sicer pa to področje intenzivno raziskujeta Erika Kržišnik in Irena Stramljič Breznik.

(Ne)seksistična raba slovenskega jezika

Glede rabe slovničnih spolov *Slovenska slovnica* (Toporišič, 2004, s. 266) pravi, da je »moški spol slovnično nezaznamovan nasproti ženskemu, zato se v primerih, ko je jasno, za kateri spol gre, samostalniške besede in oblike moškega spola lahko rabijo namesto ženskih«. V taki opredelitvi vloge slovničnega spola kot nadspola v jezikovnem sistemu vidijo nekateri zapostavljanje ženske oz. ženskega spola. V Sloveniji se je začelo o tovrstnih problemih konkretno razmišljati šele v devetdesetih letih 20. stoletja s pobudo o upoštevanju ženskega spola v zakonskih besedilih v ljubljanski mestni upravi, kasneje pa sta Igor Ž. Žagar in Mirjam Milharčič Hladnik pripravila priporočila za izogibanje seksistične rabe jezika.² Istega leta (1995) je Državni zbor RS sprejel sklep o obojespolni redakciji šolske zakonodaje, za kar je moralo poskrbeti Ministrstvo za šolstvo in šport RS, ki je

zemov. Sledi ji Zagajškova slovnica (*Slovenska grammatika oder Georg Sellenko's Wendische Sprachlehre*, 1791), v kateri avtor besedne zveze prišteva med samostalniške zloženke in jih po nemškem zgledu zapisuje skupaj. V prvi polovici 19. stoletja pridevnike kot dele stalnih besednih zvez omenja Kopitar v slovnici *Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Kärnten und Steyermark* (1808). Dajnko (1824) in Metelko (1825) sta se v svojih slovnica osredotočila predvsem na prevajanje takih nemških »samostalniških zloženok«. S slednjimi so se nato ukvarjali še Škrabec (*Jezikoslovne razprave*, 1883), Bežjak (*Popotnik*, 1901, 1902, 1903), Breznik (*Slovenska slovnica za srednje šole*, 1921) in Bajec (1952).

² Temeljni problem, na katerega sta opozorila, je zapis večine pravnih in administrativnih aktov le v moški obliki. Ob tem se sprašujeta, zakaj je treba ženske opisovati glede na njihovo zunanost in t. i. »ženske kvalitete«, moške pa glede na intelektualne sposobnosti in profesionalni položaj. Takšen odnos je po njunem mnenju ne le nepotreben, temveč tudi žaljiv, saj stereotipizira podobo in družbeni položaj žensk. Podton takšnega sporočila je, da so način, kakovost in teža razmišljanja ženske ali moškega drugačni, in da ima mnenje moškega, ker je opisan glede na intelektualne sposobnosti, večjo težo kot mnenje ženske (Žagar & Milharčič Hladnik, 1995, ss. 12–13).

predalo nalogo Uradu za žensko politiko. Državni zbor je nato oceno obojespolne oblike prepustil Delovni skupini za jezikovno načrtovanje in jezikovno politiko pod vodstvom Brede Pogorelec. Skupina je menila, da obojespolna redakcija ni najboljša; tako je državni zbor sprejel prvotno, »seksistično obliko«.

Na problem seksistične rabe jezika so se nato odzvali na 33. *Seminarju slovenskega jezika, literature in kulture* leta 1997. Takrat je Ada Vidovič Muha (Vidovič Muha, 1997, s. 78) povzela, da se v določenih krogih govori o jezikovni diskriminaciji žensk oziroma o t. i. seksističnem jeziku. Opozorila je, da je glede hkratne rabe poimenovanj za ženske in moške nujno upoštevati zunajjezikovne okoliščine.³ Po nekaj letih medijskega zatišja je bil nato v Delovi *Sobotni prilogi* leta 2003 objavljen Stabejev članek *Ene in drugi*, v katerem avtor analizira aktualno stanje (ne)seksistične rabe jezika in ugotavlja, da se v pravnih besedilih kljub omenjenim pobudam obojespolna poimenovanja niso uveljavila. Vendarle pa vidi napredek v smeri dosledne rabe ženskospolskih poimenovanj oz. vzporednic pri izobrazbenih in poklicnih nazivih. Poimenovanja v obeh spolih uporablja tudi vedno več javnih osebnosti, na primer v parlamentu (Stabej, 2003, s. 26).

Leta 2008 pa so bile v *Uradnem listu* objavljene *Nomotehnične smernice*, ki so pravnomočna usmeritev za oblikovanje normativnih dokumentov. Po njih uporaba zgolj moškega spola v predpisih v primerih, kjer je sicer možna tudi uporaba ženskega spola, temelji na tem, da gotovo ne gre za predpis, ki se nanaša samo na moške, temveč zgolj za oznako oseb, katerih spol ni (vnaprej) znan in je za pomen določbe razlikovanje sicer nepomembno. Enako se z generičnim pomenom včasih uporablja samo ženski spol, ker moška oblika slovnično sploh ni možna (npr. *stranka*) (*Nomotehnične smernice*, 2018, ss. 74–76). Različne poglede na problem dokazujejo *Interne smernice za splošno občutljivo rabo jezika* Renate Šribar (Šribar, 2010), ki *Nomotehnične smernice* označi kot neustrezne. Izpostavi predloge za spolno nediskriminatorno rabo samostalnikov, ki označujejo osebe, priporočila za stavčno sintakso, s katero se je mogoče izogniti seksistični rabi jezika.

Odmeven je leta 2018 sprejet sklep Senata Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, na podlagi katerega šteje ženski spol kot nevtralen in zapoveduje, da se v pravnih aktih fakultete v naslednjih treh letih uporablja samo ženski

³ Obe poimenovanji sta tako ustrezni v vsaj dveh primerih: a) pri neposrednem ali posrednem nagovoru občinstva obeh spolov; b) če želimo poudariti oba spola. Hkrati je ugotavljala, da je mogoče govoriti tudi o nezaznamovanosti ženskega spola, kadar gre za poimenovanja čustvenih, navadno slabšalnih lastnosti (*prismoda, reva, klepetulja* ...). Nadalje je razložila, da je nezaznamovanost po spolu v večini primerov homonimna z obliko za moški spol zaradi vsaj izhodiščne manjše morfemske obremenjenosti oblike za moški spol (Vidovič Muha, 1997, s. 70).

spol. Senat je namreč ustanovil delovno skupino, ki je pripravila predlog spolno občutljive rabe jezika v internih pravilnikih fakultete. Skupina je predlagala, da se v enem od uvodnih členov pravnih aktov fakultete zapiše ena od dikcij: »V pravilniku uporabljen ženski slovnični spol (*študentka, učiteljica* itn.) se nanaša na kateri koli spol« ali »V pravilniku uporabljen moški slovnični spol (*študent, učitelj* itn.) se nanaša na kateri koli spol«. Skupina je predlagala, da se različici uporabljata izmenično, vendar se v istem pravilniku uporablja le ena od obeh različic. Ker so bili vse od ustanovitve fakultete vsi njeni pravilniki pisani le v moški slovnični obliki, je skupina predlagala, da se naslednja tri leta nove pravilnike sprejema v ženski slovnični obliki, nato pa izmenično (Kuhar, 2018). Na to so se kritično odzvali številni jezikoslovci, med drugim Kozma Ahačič (Ahačič, 2018), ki opozarja, da pri sprejetju sklepa niso upoštevali oblikoslovnih in skladenjskih značilnosti slovenščine. Spremembo označuje kot enega najbolj avtoritarnih jezikovnih ukrepov v zadnjih desetletjih, morda celo stoletjih. Svoje pomisleke je izrazila tudi Saška Štumberger (Štumberger, 2018), ki meni, da hitenje in odločanje brez širše razprave ni v skladu z načeli sodobne in dialoške fakultete ter da uvajanje ženskega slovničnega spola za vse spole deluje izključevalno.

Različna mnenja kažejo, da ni enoznačnih in dokončnih interpretacij, temveč je jezik sistem, odprt za spremembe.

Feminativi v slovenskem jeziku

Toporišič v *Slovenski slovnici* (Toporišič, 2004, s. 183) feminine definira kot ženski par moškemu in jih obravnava znotraj inačenjske (modifikacijske) izpeljave. Kot produktivna za tvorbo feminativov navaja naslednja priponska obrazila s primeri: *-a/-á* (*gospa*), *-ica/-íca* (*davkarica*), *-ja* (*županja*), *-úlja* (*volkulja*), *-inja/-ínja* (*grofinja*), *-ka* (*gostačka*), *-ovka* (*pekovka*) in *-ična*⁴ (*gospodična*). Vendar pa opozarja, da je parno žensko poimenovanje pri višje razvitih večjih bitjih pogosto izraženo s posebno besedo (*mož – žena*). Irena Stramljič Breznik (Stramljič Breznik, 2004, s. 18) dodaja, da poimenovanja ženskih oseb sodijo med nemodifikacijske izpeljanke, kadar gre za biološko (*dojilja*) ali soci-

⁴ V resnici gre za dodajanje ženskospolskega obrazila *-na* poimenovanju moškega spola (*grofič – grofična*).

ološko zaznamovanost (*perica*) in pri tvorjenkah ženskega spola za živali, če ni moškospolskega ustreznika (*brenčalka*).

Feminativi se v slovenščini (in drugih slovanskih jezikih) tvorijo na dva načina (Korošec, 1998; Markežič, 2012; Stramljič Breznik, 1994–1995): a) z dodajanjem ženskospolskega obrazila tvorjenkam moškega spola (*ravnateljica*, *čuvajka*); b) z zamenjavo celotnega ali le izglasnega dela moškospolskega obrazila z ženskospolskim ob isti podstavi (*borka*, *naslovnica*). Ada Vidovič Muha (Vidovič Muha, 2003, s. 180) ob tem zavrača po besedotvornem delu v Toporišičevi *Slovenski slovnici* očitno podrejanje tvorbe poimenovanj za ženske osebe poimenovanjem za moške osebe, ko gre za vzporedno tvorbo (za tvorbo z zamenjevalnim načinom, npr. *pravnica*, *delavka*). V članku *Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti* Vidovič Muha (Vidovič Muha, 1997, s. 71) sicer navaja, da tradicionalno besedotvorje feminative uvršča med modifikacijske tvorjenke, ugotavlja pa, da jih »verjetno lahko obravnavamo kot navadne izpeljanke iz samostalnika z besedotvornim pomenom 'nosilka povezave'«. V monografiji *Slovensko skladijsko besedotvorje* pa se ji prištevanje feminativov med modifikacijske izpeljanke sploh ne zdi dopustno. Pojasnjuje, da pri tvorbi feminativov gre za obraziljenje jedra skladijske podstave in ne določujoče sestavine (Vidovič Muha, 2011, s. 30). Podobno ugotavlja Marija Jež (Jež, 1998, s. 224), kar kaže, da pogledi na besedotvorno in pomensko uvrščanje feminativov še niso enotni in ustaljeni.

Analiza frazemov

V pričujoči razpravi smo proučevali frazeme v slovenskem jeziku, ki vsebujejo feminative. Zbrali smo frazeme, pri katerih sta mogoči moško- in ženskospolska oblika, nekaj pa je bilo tudi takih z izključno ženskospolsko obliko, torej s feminativom. Jezikovni priročniki, ki smo jih uporabili pri delu, so v uvodnem poglavju že omenjeni *Hrvatsko-slovenski frazeološki rječnik* (Menac & Rojs, 1992), *Madžarsko-slovenski frazeološki slovar* (Mukič, 1993), *Slovensko-italijanski frazeološki slovar* (Fabjan Bajc, 1995) in *Slovar slovenskih frazemov* (Keber, 2011). Rabo zbranih frazemov smo nato preverjali po slovenskem milijardnem korpusu *Gigafida 2.0*.⁵

⁵ Do podatkov iz korpusa smo dostopali v decembru 2019.

V frazeološkem slovarju smo našli le frazem *biti kot mesečnica*, sicer pa so v rabi še frazemi *živeti kot kraljica*, *počutiti se kot kraljica*, *živeti kot grofica*, *slepa potnica*, *smrtna sovražnica* in *življenjska sopotnica*. Zasedili pa smo tudi primer, ko sta moško- in ženskospolska oblika rabljeni znotraj enega frazema: *živeti kot golob in golobica*. Zgolj omenimo pa lahko tudi frazeme, ki se nanašajo samo na žensko osebo in nimajo tudi moškospolske oblike, to so *lov na čarovnice*, *prepirati se kot branjevka* in *prijateljica noči*. V nadaljevanju se bomo posvetili tistim frazemom, za katere obstajata tako moško- kot tudi ženskospolska oblika.

Feminativi v frazemih slovenskega jezika

1. *živeti kot kralj* – *živeti kot kraljica*

V *Slovarju slovenskih frazemov* (Keber, 2011, s. 517) je zabeležen frazem *živeti kot kralj* v pomenu 'lagodno živeti, živeti v izobilju', vsakdanja raba pa nakazuje tudi frazem z ženskospolsko obliko, torej *živeti kot kraljica*. Rabo potrjujejo primeri iz korpusa *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) za leposlovje, publicistiko in splet.

Preglednica 1: *Raba frazemov živeti kot kralj in živeti kot kraljica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	Michael je živel kot kralj , a umrl v dolgovih. (Vir: Stop, 2009)	Ker je bila poslušna igračka v rokah moža, je ta poskrbel, da je za nagrado živela kot kraljica v razkošni vili na Beverly Hillsu. (Vir: Delo, 2008)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	»Veš kaj, Ranko,« mu je odvrnil pajdaš, »za naju je dovolj. Kupila si bova ribiško barko in živela kot kralja na morju.« (Vir: Bogdan Novak – Morska skrivnost, 2005)	»No ...« je omahovala Poppy. »Rekel mi je, da bom živela kot kraljica . Ampak to ni povsem isto, kajne?« (Vir: Lisa Kleypas – Poljubi me v polmraku, 2015)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , splet	»Zato bom po koncu kariere živel kot kralj ,« je povedal zvezdnik Real Madrida. (Vir: www.slovenskenovice.si, 2016)	Oseminpetdesetletna Zagrebčanka je zadnjih pet let na račun nekdanje sostanovalke živela kot kraljica . (Vir: www.dnevnik.si, 2018)

Iskalni pogoj *živeti kot kralj* v korpusu *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) izpiše 44 konkordanc, iskalni pogoj *živeti kot kraljica* pa zgolj devet konkordanc.

2. živeti kot grof – živeti kot grofica

Tudi frazem *živeti kot grof* (ki je sicer sopomenski frazemu *živeti kot kralj* s pomenom 'lagodno živeti, živeti v izobilju') je v *Slovarju slovenskih frazemov* (Keber, 2011, s. 252) zabeležen le z moškospolsko obliko, viri pa kažejo tudi na rabo frazema *živeti kot grofica*. Rabo frazema z ženskospolsko obliko potrjujejo primeri iz korpusa *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.; samo za leposlovje in publicistiko).

Preglednica 2: Raba frazemov živeti kot grof in živeti kot grofica

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	Peter živi kot grof . Stanuje v neki vili, ki je zdaj Corinnina. (Vir: Dnevnik, 2001)	»Bedak sem, ki je tvegall vse, da bi lahko ona živela kot grofica! Toda le počakaj, grofica, te bom že dobil, pa čeprav se pri tem sam ujamem.« (Vir: Dnevnik, 1998)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Nato si je kupil konja in kočijo ter je živel kot grof . (Vir: Matija Valjavec – Kračmanove pravljice, 2007)	»Odkod je ta grad? Če mi poveš, bova lepo živela. Nič ti ne bo treba delati, ampak boš lepo živela kot grofica . Moža bova pa spodila.« (Vir: Matija Valjavec – Kračmanove pravljice, 2007)

Iskalni pojem *živeti kot grofica* ponudi zgolj dve konkordanci. Drugače je s frazemom *živeti kot grof*, ki po korpusu *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) ponuja pet konkordanc, vendar se večina teh nanaša na množino: *Nobenega vzora niso poznali, razen življenjskega stila bivših belih oblastnikov, ki so v koloniji, ne glede na izobrazbo in položaj, živeli kot grofje* (stvarna besedila, Sonja Porle – *Barva sladke čokolade*, 1998), »Ni pomembno, na čigav račun jemo ali pijemo, pomembno je, da vsaj en dan **živimo kot grofje**,« so odgovarjali drugi (leposlovje, Ivan Sivec: *Julija iz Sonetnega venca*, 2006).

3. počutiti se kot kralj – počutiti se kot kraljica

V slovenščini se s sestavino *kraljica* rabi tudi frazem *počutiti se kot kraljica*, ki je v *Slovarju slovenskih frazemov* prav tako zabeležen zgolj z moškospolsko obliko, torej *počutiti se kot kralj* v pomenu 'zelo dobro se počutiti' (Keber, 2011, s. 397). Oboje smo preverjali po korpusu *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.).

Frazem se tako uporablja v publicistiki (časnik *Dnevnik* in revija *Lea*), stvarnih besedilih, leposlovju in na spletu.

Preglednica 3: *Raba frazemov počutiti se kot kralj in počutiti se kot kraljica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	» Počutim se kot kralj! « je že predvčerajšnjim strnil svoje vtise šaljivi slikar Ervin Kralj iz Maribora. (Vir: Kmečki glas, 2007)	Živim v udobnem stanovanju sredi velikega mesta. Počutim se kot kraljica . Kličejo me Zofka. (Vir: Kmečki glas, 1999)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , splet	Bolj neposrednega volanskega mehanizma namreč že dolgo nismo doživeli, avto je kot prilepljen na cesto, dober položaj za volanom je otročje lahko nastaviti in voznik se v tem avtu dejansko počuti kot kralj . (Vir: www.dnevnik.si, 2017)	"Vsaka ženska se želi počutiti kot kraljica in jaz se ob njem tako počutim. On se razdaja, da me osrečuje." (Vir: www.24ur.com, 2017)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , stvarna besedila	Proti koncu, ko se York zmagovito vrne z Irskega, ima skoraj vse karte v svojih rokah in se že počuti kot kralj . (Vir: Mirko Zupančič – Shakespearov dramski imperij, 1998)	Se lahko počutim kot kraljica , če negativno ocenjujem svoje telo, ker ne ustreza veljavnemu lepotnemu idealu? (Vir: Linda Jarosch, Anselm, Grün – Kraljica in divja ženska: živi, kar si!)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Ašer pozna takšne ljudi, to premore veliko magnatov, plemenito rojenih – neobrazložljivo samozavest, ki je ne opravičuje nič, kvečjemu obstoj nekega notranjega težišča, ki povzroča, da se tak človek v vsaki situaciji počuti kot kralj . (Vir: Olga Tokarczuk – Jakobove bukve)	/

Korpus *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) ponuja 79 konkordanc z moškospolsko obliko in 51 z ženskospolsko. Med njimi opažamo primere, ko besedna zveza ne nastopi kot frazem: *Rekla mi je, da se je počutila kot kraljica iz Sabe*, čeprav je vedela, da je kompliment del prodaje (stvarna besedila, Rudi Tavčar – psihologija pogajanj) ali *Zdaj podjetnik, nekoč v tem kraju na stranskem tiru tavajoči mladenci, se je počutil kot kralj na Betajnovi*, posebno še, ker si je nekako podredil Ivana, tistega fanta, ki je slovel na griču kot oboževanec deklet in ponos staršev (leposlovje, Karolina Kolmanič – *Čakam te, Dolores*). Zasedili smo tudi primer z vključeno moško- in ženskospolsko obliko: *Recept je načeloma preverjen: prilačna zunanjost, ob kateri se celo moškimi šibijo noge, okretnost, da ni zadrege*

pri manevriranju v mestu, bogata serijska oprema, da se kupec počuti kot kralj (ali kraljica), za piko na i pa še ugodna cena (splet, www.dnevnik.si, 2013).

4. slepi potnik – slepa potnica

V *Slovarju slovenskih frazemov* (Keber, 2011, s. 738) najdemo frazem *slepi potnik* ('potnik brez vozovnice, potnik, ki je skrit v nekem prevoznem sredstvu in želi ilegalno kam odpotovati'). Frazema z ženskospolsko obliko *slepa potnica* ne beleži nobeden od frazeoloških slovarjev, njegovo rabo pa izkazuje korpus. Rabi se v publicistiki, leposlovju in na spletnih portalih.

Preglednica 4: Raba frazemov slepi potnik in slepa potnica

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	Vendar se mu v balon pritihotapi slepi potnik , osemletni tabornik Russel. (Vir: Nedeljski dnevnik, 2009)	S slepo potnico na krovu smo postali vsaj ljudje, saj je bila Šeherezada edina ženska med vso ladijsko populacijo. (Vir: Navtika, 2006)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , splet	Slepega potnika so na Heathrowu v Londonu rešili močno podhlajenega in poškodovanega. (Vir: www.najdi.si)	Najmanj 17 ljudi še vedno pogrešajo, žrtev pa bi lahko bilo še več, saj je bila na ladji najmanj ena slepa potnica . (Vir: www.delo.si, 2012)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , stvarna besedila	Huck pobegne svojemu pijanskemu in lakomnemu očetu in se kot slepi potnik vkrca na ladjo, ki pluje po Misisipiju. (Vir: Od opere do muzikala (neznani avtor), 2005)	Ob pogledu na nenadejano slepo potnico je upokojena knjižničarka zavreščala in omedlela, pri tem je trdo butnila v steno dvigala in to se je zdaj dokončno zaustavilo /.../ (Vir: DZS; neznani avtor, neznani naslov)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Colon je prišel na krov trgovske ladje kot slepi potnik ; bil je Portoričan. (Vir: Eduardo Lago – Klič me Brooklyn, 2010)	Samo v tem primeru bi slepa potnica imela šibko možnost, da preživi pobeg. (Vir: Jonas Jonasson – Analfabetka, ki je obvladala računstvo, 2014)

Korpus *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) ponudi 541 konkordanc za moškospolsko in 33 za ženskospolsko obliko. Med najdenimi rezultati smo zasledili primere, ko je ženska oseba v prvi osebi ednine uporabila moškospolsko obliko: *Od takrat, ko sem dvanajstletna kot slepi potnik z vlakom pobegnila k očetovim sorodnikom* (stvarna besedila, V zavetju besede 2: zbornik seniorjev, 2008), *In Alice? Iz Sierra Leoneja, kjer so ji menda pobili družino, je s svojo še mlajšo sestro kot slepi potnik priplula v neko jadransko pristanišče* (publicistika, Dnevnik, 2000).

Frazem *slepa potnica* se ne nanaša zmeraj le na osebo, kot kaže primer iz korpusa *Gigafida 2.0*: *Stevardu je uspelo slepo potnico, ki je bila strupena drevesna kača, spraviti v hladilnik* (publicistika, *Nedeljski dnevnik*, 2005).

5. življenjski sopotnik – življenjska sopotnica

Madžarsko-slovenski frazeološki slovar (Mukič, 1993, s. 84) navaja le frazem z moškospolsko obliko – *življenjski sopotnik*, korpusna analiza pa izkazuje tudi frazem z ženskospolsko obliko, torej *življenjska sopotnica*.

Preglednica 5: *Raba frazemov življenjski sopotnik in življenjska sopotnica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	Njen sogovornik bo umetniški kolega in življenjski sopotnik Brane Završan. (Vir: Delo, 1999)	Johnny Depp si želi po treh delih piratske sage privoščiti daljše počitnice z življenjsko sopotnico Vanesso Paradis in njunima otrokoma. (Vir: Stop, 2007)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Pravico sta imela, da ju skrbi za bodočega življenjskega sopotnika njune hčerke, očeta njunih vnukov. (Vir: John Grisham – Kralj poravnava, 2004)	Mlada življenjska sopotnica se ob vsaki polni luni grenko joka, njenim trebušnim krčem ne pomagajo niti zaušnice. (Vir: Krisztian Greco – Dobrodošel: Kleinov dnevnik, 2009)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , stvarna besedila	Do prijateljev in moškega, ki si ga izbere za življenjskega sopotnika , je izjemno lojalna. (Vir: Astrologija ljubezni in spolnosti (neznani avtor, 1997))	J. P. Sartre in njegova življenjska sopotnica filozofinja, pisateljica in borka za ženske pravice Simone de Beauvoir Sartre je z romanom <i>Gnus</i> leta 1938 utemeljil eksistencializem veliko širše, kot je to pred tem storila filozofija fenomenologije. (Vir: Ervin Dolenc in Aleš Gabrič – Zgodovina 4: učbenik za 4. letnik gimnazije)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , splet	»Bil je moj mož, ljubimec, prijatelj in življenjski sopotnik . Bila sva eno,« pripoveduje kanadski slavček o njuni nezlomljivi ljubezni. (Vir: www.slovenskenovice.si, 2016)	Loša je skoraj 20 let živel v Ljubljani, pred tremi leti pa se je vrnil v Sarajevo, ker je njegova življenjska sopotnica , Slovenka Špela, tam dobila službo. (Vir: www.novice.svet24.si, 2018)

Gre za edini primer, ko korpus *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) za frazem z ženskospolsko obliko izpiše več konkordanc kot za moškospolsko obliko (*življenjska sopotnica*: 1722 konkordanc, *življenjski sopotnik* 1376 konkordanc). To seveda kaže, da je ženska velikokrat omejena na vlogo žene oz. partnerke moškega, ne pa opredeljena po intelektualnih ali drugih sposobnostih.

6. smrtni sovražnik – smrtna sovražnica

Frazem *smrtni sovražnik* (zgolj z moškospolsko obliko) najdemo v *Slovensko-italijanskem frazeološkem slovarju* (Fabjan Bajc, 1995, s. 188). V rabi je tudi frazem z ženskospolsko obliko, kot kažejo primeri, izpisani iz korpusa *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.).

Preglednica 6: *Raba frazemov smrtni sovražnik in smrtna sovražnica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	»Nisem njegov smrtni sovražnik , čeprav mi je grozil. Sugeu se moram zahvaliti za marsikaj.« (Vir: Nedeljski dnevnik, 2009)	V filmu sta Uma Thurman in Daryl Hannah smrtni sovražnici in hočeta uničiti druga drugo. (Vir: Dnevnik, 2004)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Namesto njega pa naleti na Romea, ki bi moral biti njen smrtni sovražnik . (Vir: David Belbin – Šola ljubezni, 2004)	V Lauri ima smrtno sovražnico , to je vedela zagotovo! (Vir: Darja Hočvar – Ljubosumje ne umre, 2009)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , stvarna besedila	Ko paša ugotovi, da je Belmonte poleg vsega drugega tudi sin njegovega smrtnega sovražnika , se zdi, da zanje ni več rešitve. (Vir: Od opere do muzikala, 2005)	/
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , splet	Dajan, tipičen borec proti Arabcem, je bil moj smrtni sovražnik . (Vir: www.delo.si, 2016)	Vsekakor bi pričakovali, da sta ženski postali smrtni sovražnici , a zgodilo se je povsem nasprotno. (Vir: www.dnevnik.si, 2012)

Po *Gigafidi 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) je mogoče najti 552 konkordanc za *smrtnega sovražnika* in 54 za *smrtno sovražnico*. Opažamo, da se frazem *smrtna sovražnica* (z ženskospolsko obliko) ne nanaša zgolj na osebo, temveč tudi, kot kažejo primeri iz korpusa, na državo (*Državi sta namreč smrtni sovražnici vse od leta 1979, ko je skupina islamskih skrajnežev zasedla ameriško ambasado v Teheranu*; publicistika, *Dnevnik*, 1998) ali politično stranko (*Stranki sta skorajda smrtni sovražnici, kar spretno izkorišča desnica, ki ves čas igra pomemben jeziček na tehtnici*, publicistika, *Delo*, 1999). Podobno velja za frazem z moškospolsko obliko: *Nikoli si ni mislil, da bo z Izraelcem Abasom Kiarostamijem, ker naj bi bila Izrael in Iran tako rekoč smrtna sovražnika, sodeloval na filmskih delavnicah v Braziliji in Italiji ter ugotavljal, da so jima vseh njuni filmi* (publicistika, *Stop*, 2009); *Levico (MSzP) ima za smrtnega sovražnika, liberalci (SzDSz) pa so prav tako nezaželeni, čeprav je bila Fidesz-MPP včasih naklonjena liberalnim idejam* (publicistika, *Delo*, 2002).

7. živeti kot golob in golobica

Frazem *živeti kot golob in golobica* navaja *Hrvatsko-slovenski frazeološki rječnik* (Menac & Rojs, 1992, s. 21) v pomenu 'živeti v slogi in ljubezni, mirno in harmonično živeti, ljubiti se in se razumeti'. Je edini najdeni frazem, ki vsebuje moško- in ženskospolsko poimenovanje. Njegovo rabo smo preverjali po korpusu *Gigafida 2.0*, vendar ga tam ne zasledimo. Primeri se nanašajo zgolj na poimenovanje dveh zaljubljenca (*V Visoki pesmi zaljubljenca drug drugega imenujeta golob in golobica*; publicistika, *Gea*, 2000; *Nasploh je v mitologijah golob znan kot podoba nežnosti, čistosti, nedolžnosti, ljubezni in ne nazadnje zvestobe, saj goloba in golobico veže »zvestoba do groba«*; publicistika, *Nedeljski dnevnik*, 2003). Drugače je s sopomenskim frazemom *živeti kot dva golobčka*, ki se pojavi dvakrat: *Živita kot golobčka, dokler ...* (publicistika, *Dnevnik*, 1997) in *Naj končno odleti, med potjo naj pobere še svojo drago, njene pamže in naj živita kot golobčka* (leposlovje, Milan Kleč – Koralde).

8. biti kot mesečnik – biti kot mesečnica

V slovenščini je v slovarju, natančneje v *Slovarju slovenskih frazemov* (Keber, 2011, s. 517), z žensko- in moškospolsko obliko zabeležen frazem *biti kot mesečnik – biti kot mesečnica* v pomenu 'biti zmeden, raztresen'. Rabo smo preverjali po korpusu *Gigafida 2.0* ter zasledili primere iz publicistike, leposlovja, stvarnih besedil in s spleta.

Preglednica 7: Raba frazemov *biti kot mesečnik in biti kot mesečnica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	Včasih sem bil kot mesečnik, delati začneš avtomatično, počutiš se kot robot, to pa v našem poslu ni posebej priporočljivo. (Vir: Hopla, 2006)	/
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , stvarna besedila	In res, bil sem preobčutljiv na zunanje dražljaje, tako da se je vsaka podrobnost ohranjala v meni z vso barvo in gostoto, toda hkrati sem bil kot mesečnik, trpno orodje tuje moči. (Vir: Življenje na otokih, 1997)	/

Po korpusu *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) je mogoče najti pet koncordanc za frazem *biti kot mesečnik*, z ženskospolsko obliko pa nobene (nastopi

pa ob drugih glagolih, npr. *obnašati se kot mesečnica*, *vstati kot mesečnica*, *prikimati kot mesečnica ...*).

9. *hoditi kot mesečnik – hoditi kot mesečnica*

V *Slovarju slovenskih frazemov* (Keber, 2011, s. 517) najdemo tudi frazem *hoditi kot mesečnik* v pomenu 'hoditi zmedeno, brez cilja, namena', frazem z ženskospolsko obliko pa je zabeležen v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* (*hoditi kot mesečnica*), njegovo pogosto rabo pa dokazuje tudi korpus *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b.d.).

Preglednica 8: *Raba frazemov hoditi kot mesečnik in hoditi kot mesečnica*

VIR	FRAZEM Z MOŠKOSPOLSKO OBLIKO	FRAZEM Z ŽENSKOSPOLSKO OBLIKO
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , publicistika	So dnevi, ko zaradi zgodnjega vstajanja po svetu hodim kot mesečnik , vseeno pa sem vesel in ponosen, da soustvarjam to zgodbo o uspehu. (Vir: Nedeljski dnevnik, 2009)	Sicer sem pa znana po tem, da po cesti hodim kot mesečnica in niko-gar ne vidim, niti odzivov ljudi. (Vir: Nedeljski dnevnik, 2005)
Korpus <i>Gigafida 2.0</i> , leposlovje	Ko sem prečkal Seno, je nebo začelo bledeti. Že nekaj časa sem hodil kot mesečnik. (Vir: Andrei Makine: – Francoski testament)	»Težko bi rekel, da dirja kot maratonka. Če bi šla še počasneje, bi hodila kot mesečnica.« (Vir: Jojo Moyes – Brez tebe, 2016)

Ob frazemu *hoditi kot mesečnik* korpus izpiše pet konkordanc, ob frazemu z ženskospolsko obliko pa tri. Ob korpusni analizi opažamo, da se kot glagoli premikanja poleg glagola *hoditi* uporabljajo tudi drugi glagoli, npr. *iti* (*Šla je skozi park kot mesečnica*; publicistika, *Dnevnik*, 2001), premikati se (*Gregorius se je začel bati trenutka, ko v pretekli sedanjosti, po kateri se je premikala kot mesečnica, ne bo več vedela kako naprej*; leposlovje, Pascal Mercier – *Nočni vlak v Lizbono*, 2010), tavati (*Ves večer sem taval naokrog kot mesečnica*; leposlovje, Nejka Omahen – Silvija, 1999). Tudi pri tem primeru smo v korpusu *Gigafida 2.0* opazili, da ženske osebe pogosto uporabljajo frazem z moškospolsko obliko: *Kot mesečnik sem najprej stopila k posteljama hčerk* (publicistika, *Kmečki glas*, 2002); *Kristina je le ena od mnogih žensk, ki so kot mesečniki in se vedno znova zaljubijo v napačne moške* (publicistika, *Lisa*, 2002); *Videti je bila kot mesečnik in po njenih očeh je Vivien takoj ugotovila, da je pod vplivom mamil* (publicistika, *Dnevnik*, 2000).

Sklep

Zbrali smo skupno devet frazemov z vključenimi feminativi, med katerimi so bili v frazeološkem slovarju ali v *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* zabeleženi le trije: *biti kot mesečnica*, *hoditi kot mesečnica* ter *živeti kot golob in golobica*, rabo preostalih šestih pa izkazuje korpusna analiza. Po analizi zbranih primerov iz korpusa *Gigafida 2.0* (*Gigafida 2.0*, b. d.) ugotavljamo naslednje:

- Frazemi s feminativi se pojavljajo v različnih besedilih in virih. S pomočjo korpusov in spletnega iskalnika smo jih tako zasledili v publicistiki, ki zajema časnike, časopise, revije in tudi spletne verzije člankov (npr. *smrtna sovražnica*), slovenskem leposlovju ter prevodih (npr. *slepa potnica*), stvarnih besedilih, v glavnem poljudnoznanstvenih (npr. najdeno le za slovenščino po korpusu *Gigafida 2.0*, npr. *počutiti se kot kraljica*) in na spletu, najpogosteje na forumih, spletnih klepetalnicah in blogih (*živeti kot kraljica*).
- Zasledili smo primere ironične rabe frazemov s feminativi v slovenščini: *Norveška kraljica Maud je po ogledu ladje, morda s kančkom ironije, pripomnila gospe Huttonovi: »Živite kot kraljica!«* Zdelo se je, da za uspešna zakonca ni ovir (publicistika, revija *Navtika*, 2006); *Ker je bila poslušna igračka v rokah moža, je ta poskrbel, da je za nagrado živela kot kraljica v razkošni vili na Beverly Hillsu* (publicistika, *Slovenske novice*, 2008).
- Pri nekaterih primerjalnih frazemih⁶ pa tudi drugih se za žensko osebo namesto možne ženskospolske oblike pogosto uporablja moškospolska oblika, kar potrjujejo primeri iz korpusa. Taki so primeri primerjalnih frazemov *biti kot mesečnik* in *hoditi kot mesečnik* ter *slepi potnik*. Ugotavljamo tudi, da raba moškospolske oblike ni pogojena s tem, ali gre za govorečega, ogovorjenega ali neudeleženca pogovora, kot dokazujejo primeri *Povsod sem že bila, nihče pa mi noče pomagati, da bi dobila ustrezno stanovanje. Hodim kot mesečnik, nimam nobene volje do življenja* za govorečega, *Ne*

⁶ Primerjalni frazemi predstavljajo zelo pogost strukturni tip v vseh jezikih. Za razliko od primer ali komparacij so se v jeziku že ustalili in postali del frazeološkega zaklada. Željka Fink v predgovoru k *Hrvatsko-slavenskem rječniku poredbenih frazema* govori o tridelnem in dvodelnem strukturnem tipu primerjalnih frazemov; tridelna zgradba pomeni, da ima frazem sestavino, ki se primerja, primerjalni veznik in sestavino, s katero se primerja. Pri dvodelni zgradbi manjka del, ki se primerja (Fink Arsovski, 2006, s. 6).

obstaja ničesar drugega, le ti in on/ona in nekaj časa **hodiš** po svetu **kot mesečnik** in nisi dojemljiv/-a za druge ljudi za ogovorjenega ter In Alice? Iz Sierra Leoneja, kjer so ji menda pobili družino, je s svojo še mlajšo sestro kot **slepi potnik** priplula v neko jadransko pristanišče za 3. osebo – neudeleženca pogovora. Primerov, ko bi bila ženskospolska oblika uporabljena za osebo moškega spola, nismo zasledili, kar ne čudi, saj moški spol velja za slovnično nezaznamovanega nasproti ženskemu.

- Opažamo, da se zbrani frazemi ne uporabljajo le za poimenovanja oseb, npr. *smrtna sovražnica* (država, politična stranka), *slepa potnica* (žival).

Čeprav v jeziku obstaja ženskospolska oblika frazema, večkrat je tudi zabeležena v frazeološkem slovarju, se za žensko osebo še vedno pogosto uporablja frazem z moškospolsko obliko. Morda bo družbi sčasoma le uspelo preurediti vrednostni sistem v smislu celovite integritete človeka – najzanesljivejše znamenje sprememb bo prav jezik.

BIBLIOGRAFIJA

- Ahačič, K. (2018). *Janez Novak, študentka slovenščine*. Retrieved June 27, 2019, from <https://www.delo.si/novice/slovenija/janez-novak-studentka-slovenscine-54157.html>
- Fabjan Bajc, D. (1995). *Dve muhi na en mah: Slovensko-italijanski frazeološki slovar / Due piccioni con una fava: Vocabolario fraseologico sloveno-italiano*. Goriška Mohorjeva.
- Fink Arsovski, Ž. (Ed.). (2006). *Hrvatsko-slavenski rječnik poredbenih frazema*. Knjigra.
- Gantar, P. (2001). Slovenska frazeologija v dosedanjih slovarjih glede na aktualna slovaropisna načela. *Jezikoslovni zapiski*, 7(1–2), 207–224.
- Gigafida 2.0: *Korpus pisne standardne slovenščine*. (n.d.). Retrieved December 31, 2019, from <https://viri.cjvt.si/gigafida/>
- Jež, M. (1998). Iz teorije feminativov. In I. Štrukelj (Ed.), *Jezik za danes in jutri* (pp. 223–230). Društvo za uporabno jezikoslovje Slovenije.
- Keber, J. (2011). *Slovar slovenskih frazemov*. ZRC SAZU.
- Korošec, T. (1998). *Slovenski vojaški jezik*. Fakulteta za družbene vede.
- Kržišnik, E. (1988). *Frazeologija v moderni* [Unpublished Master's thesis]. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Kuhar, R. (2018). *Marija Novak, študent slovenščine (odziv na članek K. Ahačiča »Janez Novak, študentka slovenščine«)*. http://www.ff.uni-lj.si/novice/Marija_Novak_student_slovenscine_odziv_na_clanek_K_Ahacica_Janez_Novak_studentka_slovenscine

- Markežič, T. (2012). Distribucija priponskih obrazil *-ica* in *-ka* s poudarkom na feminativni tvorbi. *Jezikoslovni zapiski*, 18(1), 127–142.
- Menac, A., & Rojs, J. (1992). *Hrvatsko-slovenski frazeološki rječnik*. Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.
- Mukič, F. (1993). *Madžarsko-slovenski frazeološki slovar*. Zveza Slovencev na Madžarskem.
- Nomotehnične smernice. (2018). Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo. https://www.gov.si/assets/vladne-sluzbe/SVZ/f50d0f6d15/Nomotehnicne_smernice-2018.pdf
- Stabej, M. (2003, February 7). Ene in drugi: Slovenščina in spola. *Delo*, 45(31), 26.
- Stramljič Breznik, I. (1994–1995). Specializiranost obrazil za izpeljanke s pomenom vršilca dejanja, nosilca lastnosti ali stanja in opravkarja. *Jezik in slovstvo*, 40(8), 285–291.
- Stramljič Breznik, I. (2004). *Besednodružinski slovar slovenskega jezika: Poskusni slovar za iztočnice na B. Slavistično društvo*.
- Šribar, R. (2010). *Interne smernice za spolno občutljivo rabo jezika*. www.arhiv.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/znanost/Zenske_v_znanosti/interne_jezikovne_smernice_za_komisijo_final.pdf
- Štumberger, S. (2018, May 29). *Transspolnost na »filofaksu«: Študentka Janez Novak, padli ste na izpitu pri profesorici Božo Repe!* Portal Plus. <https://www.portalplus.si/2729/transspolnost-na-filofaksu/>
- Toporišič, J. (1973–1974). K izrazju in tipologiji slovenske frazeologije. *Jezik in slovstvo*, 19(8), 273–279.
- Toporišič, J. (2004). *Slovenska slovnica*. Založba Obzorja.
- Vidovič Muha, A. (1997). Prvine družbene prepoznavnosti ženske prek poimenovalne tipologije njenih dejavnosti, lastnosti. In A. Derganc (Ed.), *XXXIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, 30. 6. – 19. 7. 1997 (pp. 69–79). Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.
- Vidovič Muha, A. (2003). Čas stiske jezikoslovnega nazora ali odgovor avtorju na vprašanja zasnovane Slovarja Slovenskega pravopisa. *Slavistična revija*, 51(2), 177–181.
- Vidovič Muha, A. (2011). *Slovensko skladenjsko besedotvorje*. Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Žagar, I., & Milharčič Hladnik, M. (1995). Temeljna izhodišča prizadevanj za odpravo seksistične rabe jezika. In V. Kozmik Vodušek & J. Jeram (Eds.), *Neseksistična raba jezika* (pp. 7–18). Vlada Republike Slovenije, Urad za žensko politiko.

Derywaty żeńskie od rzeczowników rodzaju męskiego w słoweńskich idiomach

W artykule poddano analizie formy żeńskie derywowane od rzeczowników rodzaju męskiego występujących w słoweńskich idiomach, potwierdzonych w opracowaniach leksykograficznych języka słoweńskiego. Analiza materiału pozyskanego z korpusu *Gigafida 2.0* pokazuje, że użycie idiomów tego typu lub ich fragmentów jest w języku potocznym stosunkowo częste. Materiał przykładowy ma również na celu wskazanie różnorodności ich występowania. Badania ujawniają wciąż jeszcze niższą pozycję społeczną kobiet, a niektóre przykłady z formami żeńskimi z korpusu *Gigafida 2.0* wykazują wyraźnie negatywne konotacje.

Słowa kluczowe: język słoweński, słowotwórstwo, idiomy, nomina feminativa, korpus językowy

Feminine Forms Derived from Masculine Nouns in Slovenian Idioms

This article deals with feminine forms derived from masculine nouns in Slovenian idioms, collected in different dictionaries of Slovenian idioms. Examining the *Gigafida 2.0* corpus indicates that the use of such idioms or parts thereof in everyday language is fairly widespread, and the examples are chosen to indicate the possible variety of these elements. We also noticed that a woman as a social being is still neglected. Some examples from *Gigafida 2.0* corpus express an explicit negative connotation.

Keywords: Slovenian language, word formation, idioms, feminatives, corpus

Notka o autorce

Tjaša Markežič (tjasa.markezic@prva-gimnazija.org) – nauczycielka języka słoweńskiego w Gimnazjum nr 1 w Mariborze, przewodnicząca jury w Konkursie o Nagrodę Cankara, stała współpracowniczka Ogólnokrajowego Konkursu o Nagrodę Cankara, opiekunka pracy naukowej i opiekunka antologii uzdolnionych literacko uczniów. Zainteresowania naukowe: język słoweński, słowotwórstwo, idiomy.

Tjaša Markežič (tjasa.markezic@prva-gimnazija.org) – Slovene teacher at Prva gimnazija Maribor, head of the Cankar Award Competition, permanent associate of the national Cankar Award Competition, research paper mentor, and mentor of an anthology of literarily talented students. Research interests: Slovenian language, word formation, idioms.